

ELS TOPÒNIMS DELS PORTS DE MAÓ I DE FORNELLS

Òscar BAGUR i Marta VILLALONGA

INTRODUCCIÓ

El present article és un extracte d'un treball més ampli, amb estudi etimològic i d'altres informacions, dels topònims dels ports menorquins de Maó i de Fornells, "ports" en la parla dels menorquins encara que l'administració designi el de Fornells com a "badia" per no reunir les condicions i instal·lacions adequades per rebre el nom de port. Aquests dos ports, juntament amb els de Ciutadella i sa Nitja, són els que tenen més activitat nàutica i pesquera ara i des de fa segles. El motiu de la tria d'aquests dos és ben senzill, i no poc casual. Pel que fa al port de Maó ens vam trobar amb el treball de Ferrer Aledo "Nuevos datos sobre el Puerto de Mahón. La Nomenclatura que emplean los pescadores de esta ciudad para designar los diferentes puntos de la costa de Puerto de Mahón", publicat a la Revista de Menorca el 1908, i ens vam interessar pel tema. Davant la necessitat de recórrer a una font oral que ens pogués aclarir, rectificar i augmentar dit recull de principis de segle, vam acudir al Sr. Tòfol Mus, avui ja desaparegut. I pel que fa al port de Fornells, vam consultar un parent llunyà de Marta Villalonga, el Sr. Antoni Riera.

PROPÒSIT I METODOLOGIA DEL TREBALL

El propòsit d'aquest treball és d'obtenir el recull més extens possible d'aquests dos ports menorquins, partint, però, només de fonts que tractin el tema d'una manera exclusiva o intensiva. Hem d'agrair al Sr. Benjamí Carreras, Cap de Negociat de Conservació i Obres de l'Autoritat Portuària de Balears, el material cartogràfic que ens va proporcionar, que, encara que no l'hem inclòs en el present treball, ens ha estat de gran utilitat. Les fonts orals només han estat una per cada port per motius de temps.

La metodologia emprada en el cas de Maó va esser partir del treball de Ferrer Aledo, que va fer el recorregut del port amb el patró Josep Llabrés i Roig, mestre Bep Redó —que curiosament és l'avi matern, que gairebé no va conèixer, del nostre informant Tòfol Mus— que li anava dictant els noms mentre feien el recorregut en barca. Després vam recórrer a Tòfol Mus, i una vegada contrastades totes dues informacions i analitzades hi vam tornar per fer-ne un repassó. Vam accedir tard a la informació de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, afegida després de les dues primeres entrevistes, que no vam poder confirmar (si bé hi ha casos en què Mus i Arxiduc coincideixen) amb Mus, ja que malauradament ens va deixar. De la totalitat dels noms que ens dóna l'Arxiduc hem decidit descartar-ne vuit per diversos motius: illa de la Sanitat (*illa de sa Quarantena*) i punta de Toivsen (*punta des Far*), per la seva dubtosa popularitat; illa des Penjats (*s'Illa Redona*), illa des Gegants (*illa d'en Pinto*), cala dels Grecs (*es caló d'en Berdí*) i el Barberí (*moll de Latzareto*), per la seva dubtosa font històrica: Hernández Sanz; i Son Pit (*s'Empit*) i na Pruna (*na Prima*), per l'evidència d'esser errades de transcripció.

Respecte al port de Fornells no vam trobar cap obra escrita específica, i vam decidir accedir directament a la font oral, el Sr. Antoni Riera.

La metodologia emprada en aquest treball és la següent: primer de tot hem fet un quadre dels noms de cada port a l'estil del de Ferrer Aledo, que ens permet situar cada topònim en un de més extens geogràficament, i, aquest, en la costa corresponent (si bé els noms de les costes no són considerats topònims). D'aquesta manera és més fàcil per a qualsevol localitzar un topònim desconegut per la seva relació amb d'altres coneguts. També permet veure si el nom és únic per a un lloc o si aquest lloc en té d'altres (per exemple: **46a** *sa Vinyassa*, **46b** *cala de Sant Jordi*, **46c** *ensenada de Sant Jordi*). No hi ha la intenció de mostrar una jerarquia de cap tipus (antiguitat, ús, etc.) en aquesta classificació, si bé en aquest cas i els seus similars, quan un dels noms per al mateix lloc sigui també un de més general com ho és *sa Vinyassa*, aquest anirà primer encara que geogràficament no sigui així, més que res per no dificultar l'enteniement visual. Hem numerat els noms per ordre, en el cas de Maó és parteix de l'extrem més al nord de la seua boca, anant cap al punt més interior, i acabant al punt de la boca més al sud, després s'hi afegeix la costa de les illes que hi ha al seu interior.

En el cas del port de Fornells s'ha seguit el mateix procediment. La llista comença pel punt de la boca més a ponent, fins a arribar al punt més endins, i acaba en el punt més a llevant. Després segueix les costes de les illes amb noms. Tant en el port de Maó com en el de Fornells, quan tenim una illa que no té noms en la seva costa l'hem posada en negreta per mostrar que no ens hi hem deixat res sinó que no en té.

Segueix una transcripció fonètica dels noms que hem obtingut de les fonts orals. És a dir, les transcripcions de Maó es deuen al Sr. Mus i les de Fornells al Sr. Riera (excepte *sa caseta de ses Falues des Governador*, que ens proporcionà Riera). En el cas de Fornells no hi ha cap problema, perquè és l'única font consultada. Però en el de Maó ens trobarem amb noms sense transcripció, perquè Mus no els diu, o bé noms que donen les tres fonts, però la transcripció de les quals es deu a l'única oral que tenim.

ELS INFORMADORS: TÒFOL MUS I ANTONI RIERA

Tòfol Mus Llabrés, *en Reynés* (pel seu sogre, que era Reynés de llinatge), neix a Maó l'11 de juliol de 1913 i mor també a Maó, el 22 de març de 1999, mentre acabàvem de recollir aquest material. Va treballar des dels 14 anys al port de Maó: 9 anys com a mariscador, 2 com a pescador tant dins com fora port, 17 de berguiner —de *cala Galdana* fins a s'illa d'en Colom— i 25 d'ajudant del pràctic portuari. L'entrevista es realitza dues vegades al seu domicili (carrer del Carme núm. 101 de Maó) de 17 a 20 hores els dies 19/08/1998 i 03/09/1998. Presenta una memòria excel·lent.

Antoni Riera Sans, *Toni Rotxillo*, va néixer a Fornells el 9 de gener de 1907. Treballa de pescador tota la seva vida, excepte durant la guerra civil, on treballà de peó al camp d'aviació de Maó. L'entrevista té lloc al seu domicili, carrer de s'Algaret núm. 2, de Fornells, el 3 d'abril de 1999 de 18 a 20 hores. La seva vida, dedicada pràcticament a la pesca, la desenvolupà sobretot fora port, perquè els seus pares no el deixaren anar a pescar en canya dins del port, d'on els beneficis són més magres, ni va ésser mariscador ni bolitxer. Així i tot ens ofereix un material prou detallat.

OBSERVACIONS

El total dels noms del port de Maó és de 334, per a 284 llocs; a Fornells tenim 69 noms per a 67 llocs. En el cas de Maó la proporció de les aportacions de les fonts és la següent: l'Arxiduc aporta un total de 101 noms (a part dels vuit que ja hem comentat), Ferrer Aledo 250, i Mus 229.

L'obra més extensa és la de Ferrer, si bé és un recull que podria donar noms que han tingut una curta vida. La minsa quantitat de l'Arxiduc es deuria, en part, a una pretesa intenció de re-

collir els topònims més generals. I, finalment, el nombre de noms de Mus s'explica per haver passat pel sedàs del temps, i, també, per haver estat una persona que ha viscut el port intensament. Les proporcions de coincidència de les diferents fonts demostra aquests fets: 25 Arxiduc; 11 Arxiduc i Ferrer; 55 Arxiduc, Ferrer i Mus; 10 Arxiduc i Mus; 69 Ferrer; 115 Ferrer i Mus; i 49 Mus.

Com a curiositats hem d'esmentar que només hem trobat un anglicisme, *es bèrics de Binissarmenya*, i dos arabismes: *Binissarmenya* i *Alfonduco*, que proven la teoria que els topònims menors no solen pertànyer a cap substrat o adstrat lingüístic, ja que tenen una naturalesa més immediata que es realitza en la llengua pròpia del territori ("ensenada", però, hi apareix prou vegades com a port d'un topònim amb més elements). L'altra curiositat és la presència de termes castellans per designar realitats, en zones administratives o militars, que en d'altres llocs tenen noms catalans; són noms de creació més recent. Aquests són: "varadero" per llenegall (emprat quan sol esser de creació humana) o escar (de factura natural), i "desembarcadero" o "amarradero" per moll, encara que hi puguin aparèixer tots dos.

costes	cales	ext.	núm	nom	font	transcripció fonètica
costa del Nord	cala Taulera		1a	sa llosa de la Mola	F	
			1b	sa llosa de Fora	A/M	/sə'ʎɔzə de fɔrə/
			2	es Mal Homo	F	
			3	es Fornàs	A/F	
			4	cala Taulera	A/F/M	/ʎalə təu'lerə/
			5a	es desembarcadero de sa Llanxa de la Mola	F	
			5b	es desembarcadero de sa Matora de la Mola	M	/sɔsɔzəmbərkə'ðe fəru ðəsəmu'torə ðələ'molə/
			6	en Romaní	F	
			7a	caló de sa Palla	A	
			7b	s'escaló d'en Bernadí	F	
			7c	es caló d'en Berdí	M	/əskə'lo ðənβər'di/
			8	s'escala de la Reina	A/F/M	/səs'kalə ðələ rejnə/
			9	es Corral Fals	F	
			10	es Gànguil	A/F	
			11	sa torre des Gànguil	F	
			12	es rincó de sa Platja d'en Mion	F	
			13	sa platja d'en Mion	F	
			14	es cap de sa Paret	F/M	/əs'kap dəsəpə'ret/
			15	sa Platjola	F/M	/səspləd'ʒolə/
			16	s'esquena des Fondalar	F/M	/səs'kenə ðəsfundə'la/
costa de s'illa de Llatzaretó	es moll de sa Taulera		17	es Fondalar	A/F/M	/əsfundə'la/
			18	es Fondalanet	F/M	/əsfundələ'net/
			19*	es canal de Sant Jordi	F/M	/əskə'nal dəsant'ʒordí/
			20	s'illa de Llatzaretó	F/M	/ʎilə ðələdze'retu/
			21	es moll de sa Taulera	F/M	/əs'moʎ dəsətəu'lerə/
			22	es Macaret	A/F/M	/əsməkə'ret/
			23	es cap de sa Paret de Tramuntana	F	
			24	es cap des Moll de Tramuntana	F/M	/əs'kap dəs'moʎ dətɾəmun'tanə/
			25	s'Olla	F/M	/ʎoʎə/
			26	es cap de sa Paret des Migjorn	F/M	/əs'kap dəsəpə'ret dəsɟid'ʒorn/
			27	en Donzell	F/M	/əndun'zəl/
			28a	es Puntal	F/M	/əspun'tal/
			28b	sa punta de sa Llosa	F/M	/sə'puntə ðəsə'ʎɔsə/
			29a	sa llosa de Sant Felipet	A	
			30	sa Lloseta	F	
			31	es bol de Fora	A/F/M	/əs'bol de fɔrə/

.../...

<i>costes</i>	<i>cales</i>	<i>ext.</i>	<i>núm</i>	<i>nom</i>	<i>font</i>	<i>transcripció fonètica</i>
<i>costa de s'illa de Llatzaretu</i>			...	...		
			32a	es Prim	A	
			32b	es baix de s'Algaret	A/F/M	/əs'baʃ dəsəlyə'ret/
			33	s'escar de s'Àncora	A/F	
			34	es clot des Ases	A/M	/əs'klot dəd'zazəs/
			35	es rincó de s'Àncora	A/F	
			36a	sa punta Revell	A/F/M	/sə'punta ðəsre'vel/
			36b	punta de Latzaretu	A	
			37	s'Escala Reial	F/M	/səs'kalə re'al/
			38	es Fems	F	
			39	es bol de Llevant	F/M	/əs'bol dələ'vant/
	<i>moll de Llatzaretu</i>		40a	moll de Llatzaretu	F/M	/'mɔl dələdza'retu/
			40b	es desembarcadero de Latzaretu	F/M	/əsðəzəmbərkə'ðeru ðələdza'retu/
			41	s'olla des Bol de Llevant	F/M	/'sɔlə ðes'bol dələ'vant/
			42	sa caseta de bany de Latzaretu	F/M	/səkə'zɛtə ðe'baɲs dələdza'retu/
			43	es bol de Ponent	A/F/M	/əs'bol dəpu'nent/
	<i>sa Vinyassa</i>		44	es Bol Curt	F	
			45a	s'ensenedeta d'en Cremat	F/M	/sənsənə'ðɛtə ðənkɾə'mat/
			45b	es rincó d'en Cremat	A/M	/əsɾin'ko ðənkɾə'mat/
		46	sa punta d'en Cremat	A/M	/sə'punta ðənkɾə'mat/	
		47a	sa Vinyassa	A/F/M	/səvi'ɲasə/	
		47b	cala de Sant Jordi	A/M	/kalə dəsant'ʒɔrdi/	
		47c	ensenada de Sant Jordi	F		
		48	sa punta de sa Vinyassa	F/M	/sə'punta ðəsəvi'ɲasə/	
		19*	es canal de Sant Jordi	F/M	/əskə'nal dəsant'ʒɔrdi/	
		49a	en Focs	F		
		49b	es moll de sa Vinyassa	F/M	/əs'mɔl ðəsəvi'ɲasə/	
		49c	es desembarcadero des Canal de Sant Jordi	F		
		50	sa Fosseta	F/M	/səfu'setə/	
		51	sa punta de sa Fossa	F		
		52	sa Fossa	A/F/M	/sə'fosə/	
<i>Cala Lladró</i>			53	en Petit	F/M	/ənpə'tit/
			54a	cala Lladró	A/F/M	/kalə'lə'dro/
		54b	cala Budell	A		
		55	sa punta de Cala Lladró	F		
		56	l'Hospital	A/F		
		57	sa punta de l'Hospital	F		
		58	es Clot	F		
		59	es bol de n'Esteve	A/F		
		60	es Llis	A/F/M	/əs'lis/	
		61	sa punta des Llis	M	/sə'punta ðəs'lis/	
<i>Calallonga</i>		62	en Trobat	F/M	/əntɾu'bat/	
		63	sa costa des Càrritx	F/M	/sə'kɔstə ðəs'karitʃ/	
		64	es bol d'en Tundi	A/F/M	/sə'bol dən'tundi/	
		65	n'Ombrívol	F/M	/num'brivul/	
		66	s'ensenada den Cavallu	F/M	/sənsə'naðɛ ðənkə'vaɫu/	
		67	en Cavallu	A/M	/ənkə'vaɫu/	
		68	Calallonga	A/F/M	/kalə'ɫɔngə/	
		69a	sa punta d'en Cavallu	M	/sə'punta ðənkə'vaɫu/	
		69b	sa punta de Calallonga	F		
		70a	sa caseta de sa Punta	F/M	/səkə'zɛtə ðəsə'punta/	
		70b	sa caseta des Guarda de Vista	F/M	/səkə'zɛtə ðəs'gwardə ðə'vistə/	
	71	es bol de Calallonga	F			

.../...

- 72 es Regal de s'Aigo
 73 na Prima
 74 es bol de na Prima
 75 sa caseta des costat de na Prima
 76a cala Llongueta
 76b cala Blanqueta
 77 en Gamba
 78 ses Xeringues
 79 sa Mata
 80 es bol de sa Mata
 81a n'Ase
 81b s'esquena de n'Ase
 82 sa caseta des Bol Nou
 83 es Bol Nou
 84 sa caseta d'en Toni Esbert
 85 sa caseta d'en Victory
 86 en Gallerut
 87 sa Punteta
 88 es Porquer
 89a es cementeri des Protestants
 89b es cementeri des Anglesos
 90 sa punta d'en Dragó
 91 la Verbena
 92 sa Bassa
 93 sa punta des Cementeri
 94a sa caseta d'en Pelaya
 94b Venécia
 95 sa Basseta
 96 es cementeri de l'Hospital Militar
 97 es cementeri des Francesos
 98 en Quinze Sous
 99 sa punta d'en Guanyasous
 100 sa caseta d'en Benjamín
 101 sa Partioneta
 102 sa Partió
 103 cala de Sant Antoni
 104 s'Esquena d'Ortiga
 105 s'Esquena Fotuda
 106 ses roques de n'Oliver
 107 la Electra
 108 s'escull de Sant Antoni
 109a sa caseta d'en Vigo
 109b es banyers de Sant Antoni
 110 es moll de Sant Antoni
 111 s'Esquena Bona
 112a sa caseta d'en Pacífic
 112b sa caseta d'en Pasarius
 113 la Pepita
 114 es Boletó
 115 sa punta de na Pilar Alonso
 116 la Solana
 117 sa Solaneta

- M /əsɾə'ɣalt də'sajɣu/
 F/M /nəs'primə/
 M /əs'bɔl dənə'primə/
 F/M /səkə'zɛtə ðəskus'tat dənə'primə/
 F/M /kalə ʎun'getə/
 A
 F/M /ən'gambə/
 F
 F/M /sə'mate/
 M /sə'bɔl dəsə'mate/
 F
 M /səs'kenə ðə'nasə/
 A/F/M /səkə'zɛtə ðəs'bɔl'nou/
 A/F/M əs'bɔl'nou
 F
 M /səkə'zɛtə ðənvik'tɔri/
 F/M /əŋgələ'rut/
 A/F/M /səpun'tɛtə/
 F/M /əsɾur'ke/
 F
 M /ɔtsəmen'teri dədʒɪŋglezʊs/
 F/M /sə'puntə ðəndrə'ɣo/
 F
 A/F/M /sə'βasə/
 F
 F/M /səkə'zɛtə ðənpə'lajə/
 M ve'nesiə
 F/M /səβə'setə/
 F
 M /ɔtsəmen'teri ðəsfrən'sezus/
 F/M /ənkinzə'sɔws/
 A
 F
 F/M /səpərtiw'nɛtə/
 A/F/M /səpər'tio/
 A/F/M /'kalə ðəsantən'tɔni/
 A/F/M /səs'kenə ður'tiɣə/
 A /'mɔʎ dələdʒə'retu/
 M /səs'rɔkəs dənuli'və/
 F
 A/F/M /səs'kuj ðəsantən'tɔni/
 F/M /səke'zɛtə ðen'viʎɣu/
 M /əsβə'ɲes ðəsantən'tɔni/
 M /əs'mɔʎ ðəsantən'tɔni/
 F/M /səs'kenə 'βɔnə/
 F/M /səke'zɛtə ðenpə'sifik/
 M /səke'zɛtə ðenpəsə'riws/
 M /ləpe'pitə/
 F/M /əsbulə'to/
 M /sə'puntə ðənəpi'la ə'lonso/
 A/F/M /ləsu'lanə/
 F

<i>costes</i>	<i>cales</i>	<i>ext.</i>	<i>núm</i>	<i>nom</i>	<i>fonts</i>	<i>transcripció fonètica</i>
<i>costa del Nord</i>			...	...		
	cala Rata		118	cala Rata	A/F/M	/kalə'ratə/
			119	s'Empit	F/M	/sən'pit/
			120	s'ensenada de Cala Rata	F/M	/sənsə'naðə ðəkalə'ratə/
			121	sa caseta des Canonge	F/M	/səke'zetə ðeskə'nɔnʒə/
			122	s'Ullastre	M	/su'astrə/
			123	es Fangar	M	/əsfən'ga/
			124a	s'Illot	M	/si'ʎot/
			124b	s'Illeta	A	
			125	la Comandància	M	/ləkumən'dansjə/
			126	sa punta de Cala Rata	A/F/M	/sə'puntə ðəkalə'ratə/
			127	es bol de sa Punta de Cala Rata	M	/əs'bɔl dəsə'puntə ðəkalə'ratə/
			128	n'Inglès	A/F/M	/nin'gles/
			129	sa punta des Riu Pla	F/M	/sə'puntə dəs'riw'pla/
			130	s'ensenada des Riu Pla	F/M	/sənsə'naðə ðəsriw'pla/
			131	es viver d'en Mollets	F/M	/səvi've ðənmʊ'lets/
			132a	ses casetes de Pedra	F/M	/səskə'zetəs də'pedrə/
			132b	ses casetes de Mestre Benet	F/M	/səskə'zetəs də'mestɾə βə'net/
			132c	es banyers de Pedra	M	/əsbə'ɲes də'pedrə/
			133	es Bastiments Nous	A/F/M	/əsbəsti'ments'nous/
	cala Rata		134	sa Nou Pinya	A/F/M	/sə'nɔu'piɲə/
			135	sa punta de sa Nou Pinya	F/M	/sə'puntə ðəsə'nɔu'piɲə/
			136	es Canó Allargat	F/M	/əskə'no eɫəɾ'yat/
			137	sa caseta de n'Estela	F/M	/səke'zetə ðənəs'telə/
			138	font d'en Rovell	A	
			139	s'ensenada de sa Nou Pinya	F/M	/sənsə'naðə ðəsə'nɔu'piɲə/
			140	sa punta des Freu	F	
			141	es Freus	A	
			142	es pont de s'Arsenal	A/F	
			143a	s'illa d'en Pinto	A/F/M	/si'ɫə ðən'pintu/
			143b	s'illa de s'Arsenal	A/F	
			143c	la Base	M	/lə'base/
			144	es Mestre Ous	F	
			145	en Valent	A/F/M	/ənvə'lənt/
			146	s'hort d'en Murillo	A	
			147	sa Vinyeta	F/M	/səvi'ɲetə/
			148	es Cós Nou	A/F/M	/əs'kos'nɔu/
			149	es Cap de sa Paret	F	
			150	sa bardissola de sa Reserva	F	
			151	s'esquena des Còdol	F/M	/səs'kenə ðəs'kɔðul/
			152	s'escull des Freres	A/F/M	/səs'kuɟ ðəs'frarəs/
			153	es Canaó	F	
			154	es bèrics de Binissarmenya	M	/əs'bèriks dəβinissər'mɛɲə/
			155	es Través	F	
			156	sa punta des Jonquet	A/F/M	sə'puntə ðəsʒun'ket/
			157	es bol de Binissarmenya	F/M	/əs'bɔl dəβinissər'mɛɲə/
	sa Culàrsega		158	sa Culàrsega	A/F/M	/səku'larseɣə/
	sa Vinya		159	sa Vinya	F/M	/sə'viɲə/
			160	sa punta de sa Vinya	F/M	/sə'puntə ðəsə'viɲə/
			161	es pont de sa Culàrsega	F/M	/əs'pont dəsəku'larseɣə/
			162	es Coll des Vent	A/F/M	/əs'kɔɫ dəs'vent/
			163	ses piques des Lleó	A	
			164	s'escala d'en Jordi	F/M	/səs'kalə dən'ʒɔrdi/
<i>c. del sud</i>	<i>costa de Ponent</i>					

.../...

<i>costes</i>	<i>cales</i>	<i>ext.</i>	<i>núm</i>	<i>nom</i>	<i>font</i>	<i>transcripció fonètica</i>
<i>costa del Sud</i>				.../...		
				165a s'hort d'en Poteca	A	
				165b s'Hort Nou	F/M	/sɔrt'nou/
				166 es Matadero	F/M	/əsmətə'ðəru/
				167 es moli de Foc	F	
				168a sa caseta des General	F/M	/səkə'zɛtə dəsʒənə'ralt/
				168b caseta de ses Falues des Governador	A	/kə'zɛtə dəsəsɛf'luəs dəsɣuvərnə'ðo/
				169 es Caraboners	F/M	/əskərəβu'nes/
	Baixamar			170 Baixamar	A/F/M	/bəʃə'ma/
				171 l'Aduana	F/M	/ləðu'anə/
				172 s'amarradero des Vapor	F/M	/səmərə'ðeɖu ðesvə'por/
				173 sa Penya	F	
				174 es pla de la Consigna	F/M	/əs'pla ðələkun'signə/
				175 la Consigna	F/M	/ləkun'signə/
				176 sa costa d'Enmig	F/M	/se'kɔstə ðən'mitʃ/
				177 es tros des Carabó	F/M	/əs'trɔs dəskərə'βo/
				178 es magatzem d'en Taltavull	F/M	/əsməʒəd'zɛm dəntəltə'vuʎ/
				179 sa Riba Nova	F/M	/se'riβə'nɔvə/
	Calafiguera			180a sa punta de sa Costa Llarga	F/M	/sə'puntə ðəsə'kɔstə'leɾɣə/
				180b can Reynés	M	/'kan rej'nes/
				180c sa Punta	F	
				181 Calafiguera	A/F/M	/kaləfi'ɣərə/
				182a sa punta des Morenet	M	/sə'puntə ðəsmure'net/
				182b sa punta des Moret	A	
				182c punta de Can Poma	F	
				182d punta de Calafiguera	A/F/M	/'puntə ðəkaləfi'ɣərə/
				183 la Plana	A	
				184 ses Covetes	F/M	/səsku'vetəs/
	Alfondocho			185 es Lienegall	F/M	/əsɣənə'gaj/
				186 es Gatassos	F/M	/əsgə'tasus/
				187 Caseta de Banyes	F/M	/kə'zɛtə ðe'βəns/
				188 s'esquena de Calafiguera	F/M	/səs'kenə ðəkaləfi'ɣərə/
				189 en Vint-i-quatre	F	
				190 sa Bardissola	F	
				191 es Bolet	F/M	/əsbu'let/
				192 es bol de s'Hort des Pobres	M	/əs'bol də'sɔrt ðəs'pəβrəs/
				193 s'hort des Pobres	A/F/M	/'sɔrt ðəs'pəβrəs/
				194 sa punta des Rellotge	A/F/M	/sə'puntə ðəsre'ʎodʒə/
				195 sa Roca	F	
				196 es cap de sa Costa de sa Fàbrica	F	
				197 cala Figuereta	F	
				198 sa fàbrica de Cala Figuera	F	
				199 sa cova de sa Parra	A/F/M	/sə'kɔvə ðəsə'parə/
				200 es nedador des Capellans	F	
				201 sa Punta Vermella	A/F/M	/sə'puntə vər'meə/
				202 Alfondocho	F/M	/əlfon'duko/
				203 sa punta d'Alfondocho	F	
				204 es tros de na Vermella	F/M	/əs'trɔs dənəvər'meə/
				205 es viver d'en Maspoeh	F/M	/əsvi've dənmas'pɔsk/
				206 s'escullet d'Alfondocho	F/M	/sesku'et dəlfon'duko/
				207 es Repòs del Rei	A/F/M	/əsɾə'pɔs dəl'rej/
				208a Calasfiguerasses	A/F/M	/kaləsfiɣə'rasəs/
				208b cala Figuerola	A	

.../...

<i>costes</i>	<i>cales</i>	<i>ext.</i>	<i>núm</i>	<i>nom</i>	<i>font</i>	<i>transcripció fonètica</i>
<i>costa del Sud</i>	<i>ses Fontanelles</i>		.../...		A/F	
			209	es Pujador	A/M	/səsfunte'neʎəs/
			210a	ses Fontanelles	F	
			210b	cala Fontanelles	M	/əs'nombrə'sink
			211	es Nombre Cinc	M	/əs'bol dəsəsfunte'neʎəs/
			212	es bol de ses Fontanelles	F	
			213	es Canó de sa Punta del Faro	A	
			214	punta des Far	F	
			215	baix de sa Caseta d'en Vinent	M	/səkə'zətə ðənfavə'neɣrə/
			216	sa caseta d'en Fava Negra	F	
	<i>cala Corb</i>		217	en Manota	F/M	/səsrin'glaðəs/
			218a	ses Ringlades	A	
			218b	ses Arrengades	A/F/M	/kalə'kɔrp/
			219	cala Corb	F/M	/sə'puntə ðəkalə'kɔrp/
			220	sa punta de Cala Corb	F/M	/səs'kalə ðənfɫə'ke/
			221	s'escala den Flaquer	F	
			222	sa costa de sa Cova des Frases	A/F/M	/sə'puntə ðənəkə'fejs/
			223	sa punta de na Què-feis	F/M	/səkə'zətə ðə'βajs ðəskəs'teʎ/
			224	sa caseta de Banys des Castell	A	
	<i>es bol des Sestador</i>		225	es Sestador	F	
			226	es bol des Sestador	F/M	/sə'puntə ðətsəste'ðo/
			227	sa punta des Sestador	M	/əs'mɔʎ ðən'pɔns/
			228	es moll d'en Pons	F/M	/sə'kɔvə dəsə'ʎanfə ðəl'rei/
			229a	sa cova de sa Llanxa del Rei	F/M	/sə'kɔvə dəsə'ʎanfə ðəug'sili/
			229b	sa cova de sa Llanxa d'Auxili	F	
			230	es Planet	F	
	<i>Calasfonts</i>		231	sa casa de n'Oliver	A/F/M	/kaləs'fɔns/
			232	Calasfonts	A/F/M	/sə'puntə ðəkaləs'fɔns/
			233	sa punta de Calasfonts	F/M	/səs'kalə ðəkaləs'fɔns/
			234	s'escala de Calasfonts	F/M	/səz'ombrəs/
			235	ses Ombres	F/M	/əsno'raj'blank/
			236	es Norai Blanc	A/F/M	/kaləpə'drərə/
			237	cala Pedrera	A/F/M	/sə'puntə ðən'mitʃ/
	<i>cala Pedrera</i>		238a	sa punta d'Enmig	F/M	/sə'puntə ðəkaləpə'drərə/
			238b	sa punta de Cala Pedrera	F/M	/əsno'raj furə'ðat/
			239	es Norai Foradat	F/M	/sə'kɔvə ðəsməri'nes
			240	sa cova des Mariners	F/M	/əsnuɾə'iet/
			241	es Noraiet	M	/səkə'peʎə/
			242	sa Capella	F/M	/sə'puntə ðəsə'fɔnt'novə/
			243	sa punta de sa Font Nova	A/F/M	sə'fɔnt'novə
			244	sa Font Nova	F	
			245	es Canó	F/M	/sə'puntə ðənəkəpi'tanə/
			246a	sa punta de na Capitana	A	
			246b	punta d'en Redó	F/M	/sə'puntə ðəsəs'aryəs/
			246c	sa punta de ses Argues	A	
			247	llosa de na Capitana	A/F/M	/əskən'tɔns/
			248	es Cantons	F/M	/əskə'no ðəsə'puntə ðəspu'et/
			249	es Canó de sa Punta des Pouet	A/F/M	/əspu'et/
			250	es Pouet	F	
			251a	es baix des Moro	M	/ən'mɔɾu/
			251b	en Moro	A/M	/sə'ʎɔzə ðəs'mɔɾu/
			252	sa llosa des Moro	A/F/M	/səs'kar/
			253	s'Escar		

.../...

<i>costes</i>	<i>cales</i>	<i>ext.</i>	<i>núm</i>	<i>nom</i>	<i>font</i>	<i>transcripció fonètica</i>	
<i>costa del Sud</i>			...	...			
			254	es bol de s'Escar	M	/əs'bol dəsəs'kar/	
			255	sa Boca de sa Mina	A		
			256	s'Aigo Dolça	A/F/M	/ˈsajɣu'ðolse/	
			257	caleta de sa Font	A		
			258	ses Calderes	F/M	/səskəl'derəs/	
			259a	sa llosa de San Carlos	A/F		
			259b	sa llosa de Sant Esteve	F/M	/sə'ʎɔzə ðəsantəs'teve/	
			259c	sa llosa de Sant Felip	M	/sə'ʎɔzə ðəsantfə'lip/	
			260a	s'illa del Rei	M	/ˈsiʎə ðəl'rej/	
			260b	s'illa de l'Hospital	A/F		
			261	es pas des Moret	M	/əs'pas dəsmu'ret/	
			262a	sa Cova	F		
			262b	sa Coveta	M	/səku'vetə/	
			263	sa Porta	F		
			264a	es banyer de l'Hospital	F		
			264b	es banyer de ses Monges	M	/əsbə'ɲe dəsəs'mɔɲzəs/	
			265	es Morer	F		
			266	sa roca de s'Aigo	F/M	/sə'rɔkə ðə'sajɣu/	
	<i>costa de s'illa del rei</i>			267	es cap de s'illa de Llevant†	F/M	/əs'kap ðe'siʎə ðəʎə'vant/
<i>ses Tites</i>			268	ses Tites	M	/səs'titəs/	
			269	es cap des Bol de ses Tites	F/M	/əs'kap ðes'bol dəsəs'titəs/	
			270	es bol de ses Tites	M	/es'bol dəsəs'titəs/	
			271	s'eixugador de ses Tites	F/M	/səʃuɣə'ðo'bol dəsəs'titəs/	
			272a	sa Farola	M	/səfə'rɔlə	
			272b	el Faro	F		
			273	sa punta de sa Farola	M	/sə'puntə ðə ðəsəfə'rɔlə/	
			274	en Serení	F		
			275	es moll des Carlistes	M	/əs'mɔʎ dəskərli'stəs/	
	<i>costa de s'illa Redona</i>			276a	s'illa Redona	F/M	/ˈsiʎə rə'ðonə/
			276b	s'illa de ses Rates	A/M	/ˈsiʎə ðəsəs'ratəs/	
			277	sa caseta d'en Riera	M	/səkə'zetə ðənri'era/	
<i>costa de s'illa de sa Quarantena</i>				278a	s'illa de sa Quarantena	F/M	/ˈsiʎə ðəsəkurən'tenə/
				278b	s'illa Plana	A/M	/ˈsiʎə'plane/
				279	es Varadero	F	
				280	es cap de s'illa de Mestral	F/M	/əs'kap ðə'siʎə ðəməs'tral/
				281	sa part de Tramuntana	F	
				282	es cap de s'illa de Xaloc	F	
				283	es cap de Llevant	M	/əs'kap ðəʎə'vant/
			284	es moll des carabó	M	/əs'mɔʎ dəskərə'bo/	

<i>costes</i>	<i>cales</i>	<i>ext.</i>	<i>núm</i>	<i>nom</i>	<i>font</i>	<i>transcripció fonètica</i>
costa del Ponent			1	punta des Port	R	/ˈpuntə ðəs'pɔrt/
			2	es clot de s'Aigo Morta	R	/əs'klɔt ðə'sajɣu'mɔrtə/
			3	sa caseta del Rei	R	/səkə'zetə ðəl'rej/
			4	en Moixina	R	/ənmu'ʃinə/
			5	caseta des Torpedos	R	/kə'zetə ðəstɔrpeðos/
			6	sa Caseta Vermella	R	/səkə'zetə vər'meə/
			7†	sa Caseta Blanca	R	/səkə'zetə'βlankə/

.../...

costes	cales	ext.	núm	nom	font	transcripció fonètica
costa del Ponent	es Viver		.../...		R	/əskəs'teɫ/
			8	es Castell	R	/əsvi've/
			9	es Viver	R	/əs'klət ðə'sajju'mɔrtə/
			10	sa Roca Ferrera	R	/kə'zɛtə ðəskɔntrə'mɛstrə/
			11a	caseta des Contramestre	R	/kaskɔntrə'mɛstrə/
			11b	cas Contramestre	R	/əs'mɔɫ'vəɫ/
			12	es Moll Vell	R	/əs'mɔɫ'nɔu/
			13	es Moll Nou	R	/əs'plə/
			14	es Pla	R	/'baf dəs'muru/
			15	baix des Muro	R	/se'rɔkə ðəs'kɔngɾə/
			16	sa roca des Congre	R	/sə'kreɯ/
			17	sa Creu	R	/'baf dəsə'kreɯ/
			18	Baix de sa Creu	R	/nə'pɛɯ/
			19	na Peu	R	/'mɔɫ dənə'pɛɯ/
			20	moll de na Peu	R	/'bu've ðəngərə'fo/
			21	bover d'en Garrafó	R	/sətsə'linəs/
			22	ses Salines	R	/'mɔɫ dəsətsə'linəs/
			23	moll de ses Salines	R	/kə'zɛtə ðətsə'no/
			24	caseta des Senyor	R	/'mɔɫ dəsətsə'linəs'veəs/
			25	moll de ses Salines Velles	R	/əs'bɔɫ dəsət'sawpəs/
			26	es bol de ses Salpes	R	/kə'zɛtə ðəmi'ami/
			27	caseta d'en Miami	R	/seku'larsəyɔ/
			28	sa Culàrsega	R	/'puntə dəskurpə'ta/
			29	punta des Corpetar	R	/əs'kujs dən'morə/
			30	esculls d'en Mora	R	/'puntə dən'boɫə/
			31	punta d'en Bolla	R	/'mɔɫ dəs'gɪʃ/
			32	moll des Guix	R	/kalə'βɫankə/
			33	cala Blanca	R	/ənpə'ket/
			34	en Paquet	R	/əs'kuj ðəskə'yajrəs/
			35	escull des Cagaires	R	/'puntə ðənkəyə'io/
			36	punta d'en Cagalló	R	/kalə'rɔdzə/
			37	cala Rotja	R	/'serə/
			38	s'Era	R	/səfun'tetə/
			39	sa Fonteta	R	/səpə'ret'blanke/
			40	sa Paret Blanca	R	/sə'tapiə/
			41	sa Tàpia	R	/ənβə'rakə/
			42	en Barraca	R	/ən'dem/
			43	en Dem	R	/rə'ko dəs'pi 'ɣrɔs/
			44	racó des Pi Gros	R	/'puntə neyɾə/
			45	punta Negra	R	/əs'pɔw ðəsəβu'ferə/
			46	es pou de s'Albufera	R	/səʒunkə'retə/
			47	sa Jonquereta	R	/nə'mɔlə/
			48	na Mola	R	/əs'te 'rɔtʃ/
			49	es Te Roig	R	/'puntə 'prima/
			50	punta Prima	R	/'kabɾə sə'aðə/
			51	Cabra Celada	R	/səɾənə'let/
			52	s'Arenalet	R	/ənmu'renə/
			53	en Morena	R	/səku'vetə/
			54	sa Coveta	R	/dəsəmbərkə'ðo ðəskə'nɔns/
			55	desembarcador des Canons	R	/ən'fleka/
			56	en Fleca	R	/əs'kuj ðəsəβu'ferə/
			57	s'escull de s'Albufera	R	/səpes'kerə'altə/
			58	sa Pesquera Alta		
costa de Migjorn	es Pla		.../...			
			8	es Castell		
			9	es Viver		
			10	sa Roca Ferrera		
			11a	caseta des Contramestre		
			11b	cas Contramestre		
			12	es Moll Vell		
			13	es Moll Nou		
			14	es Pla		
			15	baix des Muro		
			16	sa roca des Congre		
			17	sa Creu		
			18	Baix de sa Creu		
			19	na Peu		
			20	moll de na Peu		
			21	bover d'en Garrafó		
			22	ses Salines		
			23	moll de ses Salines		
			24	caseta des Senyor		
			25	moll de ses Salines Velles		
			26	es bol de ses Salpes		
			27	caseta d'en Miami		
			28	sa Culàrsega		
			29	punta des Corpetar		
			30	esculls d'en Mora		
			31	punta d'en Bolla		
			32	moll des Guix		
			33	cala Blanca		
			34	en Paquet		
			35	escull des Cagaires		
			36	punta d'en Cagalló		
			37	cala Rotja		
			38	s'Era		
			39	sa Fonteta		
			40	sa Paret Blanca		
			41	sa Tàpia		
			42	en Barraca		
			43	en Dem		
			44	racó des Pi Gros		
			45	punta Negra		
			46	es pou de s'Albufera		
			47	sa Jonquereta		
			48	na Mola		
			49	es Te Roig		
			50	punta Prima		
			51	Cabra Celada		
			52	s'Arenalet		
			53	en Morena		
			54	sa Coveta		
			55	desembarcador des Canons		
			56	en Fleca		
			57	s'escull de s'Albufera		
			58	sa Pesquera Alta		
costa de Llevant	Sa Culàrsega		.../...			
			8	es Castell		
			9	es Viver		
			10	sa Roca Ferrera		
			11a	caseta des Contramestre		
			11b	cas Contramestre		
			12	es Moll Vell		
			13	es Moll Nou		
			14	es Pla		
			15	baix des Muro		
			16	sa roca des Congre		
			17	sa Creu		
			18	Baix de sa Creu		
			19	na Peu		
			20	moll de na Peu		
			21	bover d'en Garrafó		
			22	ses Salines		
			23	moll de ses Salines		
			24	caseta des Senyor		
			25	moll de ses Salines Velles		
			26	es bol de ses Salpes		
			27	caseta d'en Miami		
			28	sa Culàrsega		
			29	punta des Corpetar		
			30	esculls d'en Mora		
			31	punta d'en Bolla		
			32	moll des Guix		
			33	cala Blanca		
			34	en Paquet		
			35	escull des Cagaires		
			36	punta d'en Cagalló		
			37	cala Rotja		
			38	s'Era		
			39	sa Fonteta		
			40	sa Paret Blanca		
			41	sa Tàpia		
			42	en Barraca		
			43	en Dem		
			44	racó des Pi Gros		
			45	punta Negra		
			46	es pou de s'Albufera		
			47	sa Jonquereta		
			48	na Mola		
			49	es Te Roig		
			50	punta Prima		
			51	Cabra Celada		
			52	s'Arenalet		
			53	en Morena		
			54	sa Coveta		
			55	desembarcador des Canons		
			56	en Fleca		
			57	s'escull de s'Albufera		
			58	sa Pesquera Alta		

.../...

costes cales	ext.	núm	nom	font	transcripció fonètica
c. de Llevant			.../...		
		59	sa Selleta	R	/səsə'ʎetə/
		60	na Ponsa	R	/nə'pɒnsə/
costa de s'illa de ses Sargantane		61	sa Talaia	R	/sətə'laia/
		62	illa de ses Sargantanes	R	/'iʎə ðəsəbrɣən'tanəs/
		63	escull de ses Salpes	R	/əs'kuʎ ðəsət'saupəs/
		64	es Vermell	R	/əsvər'mej/
		65	es Mollet	R	/əsmu'ʎet/
		66	illa des Revells	R	/'iʎə ðəsre'veʎs/
		67a	illa des Porros	R	/'iʎə ðəs'pɒrus/
		67b	illa Petita	R	/'iʎə pətita/
		67c	illa de ses Figueres	R	/'iʎə ðəsəsfi'ɣerəs/

4. BIBLIOGRAFIA

Obres sobre el port de Maó:

- FERRER Y ALEDO, Jaime. "Nuevos datos sobre el Puerto de Mahón. La Nomenclatura que emplean los pescadores de esta ciudad para designar los diferentes puntos de la costa de Puerto de Mahón". *Revista de Menorca*. Ed. Ateneu de Maó. 1908. p. 306-314.
- ARXIDUC LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA. *Die Balearen In Wort und Bil. Geschildert. Siebenter Band. Die eigentlichen Balearen*. Leipzig F.U. Brockhaus. 1891. p. 55-64. Traduït a *La isla de Menorca*, vol. II, per Carlos i Bárbara Sánchez-Rodrigo. Ed. Sa Nostra. Palma de Mallorca. 1980. p. 56-66.

Obres lexicogràfiques:

- ALCOVER, ANTONI M. I MOLL, Francesc de Borja. *Diccionari català-valencià-balear*. 10 vols. Ed. Moll. Palma de Mallorca. 1930-1962 [1985].
- BRUGUERA I TALLEDA, Jordi. *Diccionari etimològic*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 1996.
- COROMINES, Joan. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. 9 vols. Curial. Barcelona. 1980-1991.
- COROMINES, Joan. *Onomasticon Cataloniae*. Curial. Barcelona. 1989. vols I (conjuntament amb MASCARÓ PASSARIUS), II, III, IV, V, VI i VII.
- Gran diccionari de la llengua catalana*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 1998.
- Toponímia i cartografia. Assaig de sistematització*. Sèrie Manual núm.1. Institut Cartogràfic de Catalunya. Barcelona. 1985.